

Šľachtiteľský program oviec plemena kamerunská ovca

Úvod šľachtiteľského programu:

Tento šľachtiteľský program je vypracovaný s ohľadom na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootechnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení Nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“).

Šľachtenie plemena kamerunská ovca vychádza zo Zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o šľachtení a plemenitbe“) a Smernice Rady 89/361/EHS týkajúcej sa čistokrvných chovných oviec a kôz. Napĺňanie šľachtiteľského programu sa vykonáva v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 18/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení vyhlášky č. 49/2015 Z. z., Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 18/2001 Z. z. o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností, kontroly zdravia, kontroly dedičnosti a testovania zdravia, hodnotenia zovňajšku hospodárskych zvierat, o založení a vedení plemennej knihy, založení a vedení plemenného registra, vedení predpísanej evidencie a o overovaní pôvodu hospodárskych zvierat, Rozhodnutím Komisie 90/254/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre schvaľovanie organizácií a združení chovateľov, ktoré zakladajú alebo vedú plemenné knihy pre čistokrvné plemenné ovce a kozy, Rozhodnutím Komisie 90/255/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre zápis čistokrvných plemenných oviec a kôz do plemenných kníh; Rozhodnutím Komisie 90/256/EHS, ktorým sa stanovujú metódy pre monitorovanie úžitkovosti a posudzovanie genetickej hodnoty čistokrvných plemenných oviec a kôz, Rozhodnutím Komisie 90/257/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria schvaľovania čistokrvných plemenných oviec a kôz a používania ich spermy, vajíčok a embryí na plemenárske účely, Rozhodnutím Komisie 90/258/EHS stanovujúcim zootechnické certifikáty o pôvode čistokrvných plemenných oviec a kôz, ich spermy, vaječných buniek a embryí. Napĺňanie tohto šľachtiteľského programu sa musí vykonávať v súlade so štatútom plemenných kníh pre ovce chované na Slovensku. Tento šľachtiteľský program vychádza aj z dlhodobými stanovenými zásadami v predchádzajúcich štatútoch plemennej knihy pri šľachtení daného plemena na území Slovenskej republiky.

Napĺňanie a dodržiavanie tohto šľachtiteľského programu zaisťuje Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo, ako chovateľská organizácia nesúca šľachtiteľský program podľa Nariadenia EPaR č. 2016/1012 a ako uznaná chovateľská organizácia podľa zákona č.

194/1998 o šľachtení a plemenitbe poverená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky vedením plemennej knihy.

Šľachtiteľský program je sústava šľachtiteľských opatrení vedúcich k zmeneniu tých vlastností a znakov hospodárskych zvierat, ktoré rozhodujú o plnení cieľa chovu. Pri zachovaní zdravia a ekonomiky chovu. Na naplnenie šľachtiteľského programu sa stanovuje chovný cieľ.

Cieľom tohto šľachtiteľského programu je zvyšovanie genetickej hodnoty a úžitkovosti jedincov daného plemena na území Slovenskej republiky tak, aby mal nadväzovať na šľachtiteľské programy a chovné ciele v krajine pôvodu plemena a v ostatných krajinách Európskej únie. Tento šľachtiteľský program sa vzťahuje na územie Slovenskej republiky.

Charakteristika plemena

Plemeno patrí do skupiny západoafrických oviec chovaných divokým spôsobom vo vyšších nadmorských výškach Kamerunskej republiky. Kamerunská ovca je veľmi nenáročná na potravu a je tiež výborne adaptovaná na pastevný odchov. Má krátku a lesklú srst, ktorá pokrýva celú časť tela. U daného plemena sa vyskytuje srnčie hnedé alebo čiernobiele sfarbenie. Prvý typ sfarbenia pochádza z oblastí savany, kde je silný tlak predátorov a srnčia farba pôsobí ako maskovacie sfarbenie. Čiernobiele sfarbenie môže mať rôzny podiel strakatosti. Hnedý (srnčí) farebný ráz, ktorý v chovoch prevláda, sa vyznačuje čiernou farbou brucha a vnútornou časťou končatín. Podľa plemenného štandardu sú povolené farebné rázy ako: čierny, čierny so zlatým pesíkom, strakatý s rôznym podielom strakatosti (čiernobiele alebo hnedobiele). Chovateľským cieľom je vyšľachtenie bieleho farebného rázu.

Plemeno je menšieho telesného rámca a pevnej konštitúcie. Hlava je stredne dlhá, u baranov mierne oblúkonosá s vodorovne nasadenými ušami, krk svalnatý a pomerne dlhý, hrud' stredne hlboká a široká, končatiny stredne dlhé a pevné, chrbát rovný, zadná časť tela mierne zrazená. U baranov prevláda rohatosť. Vyžaduje sa široké nasadenie rohov. Plemenným znakom je charakteristická hriva, ktorá je tiež výrazom dominancie, u silných jedincov zasahuje až po kolená. Bahnice sú bezrohé. Materské vlastnosti bahníc sú vynikajúce.

Úžitkové vlastnosti

Živá hmotnosť dospelých bahníc je od 30 – 35 kg a baranov 40 – 55 kg. Dosahujú výšku v kohútiku 55 - 60 cm. Plodnosť na obahnenú ovcu je 150 %. Živá hmotnosť jahniat v 100 dňoch veku je 18 – 20 kg.

Postup šľachtenia plemena

Šľachtiteľský program v chove mäsových plemien na Slovensku a tak isto aj v chove plemena kamerunská ovca je zameraný na zlepšenie ukazovateľov úžitkovosti. Základnou formou šľachtenia je čistokrvná plemenitba so zámerom zlepšiť produkciu mäsa. Šľachtenie je založené na výbere najlepších jedincov do pozície rodičov ďalšej generácie. Základom šľachtiteľskej práce pre správne vytypovanie najlepších zvierat bude aj naďalej kontrola úžitkovosti KÚOaK. Získané dáta sa okrem selekcie zvierat môžu používať aj na odhad plemenných hodnôt úžitkových parametrov vhodnými štatistickými metódami podľa metodiky schválenej Šľachtiteľskou radou. V chovoch sa môže využívať aj genomické hodnotenie

plemenných zvierat. Uplatňovanie konkrétnych metód selekcie v rámci šľachtenia jednotlivých plemien oviec a kôz určí šľachtiteľská rada oviec a kôz svojim uznesením.

Kontrola úžitkovosti bude sledovať hlavne informácie o plodnosti bahníc, intenzite rastu a osvalení. Do sledovania môžu byť zaradené aj niektoré objektívne ukazovatele zmäsilsti (plocha MLT, hrúbka podkožného tuku).

Kontrolu úžitkovosti oviec a kôz vykonáva Zväz chovateľov oviec a kôz na základe nariadenia EPaR 2016/1012 a poverenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, alebo ním poverená tretia strana. Výkon KÚOaK sa riadi metodikou schválenou orgánmi ZCHOK na to oprávnenými.

Keďže sa jedná o málo početnú populáciu, ktorá sa na Slovensku chová len krátke časové obdobie je potrebné rátať s nákupom plemenníkov zo špičkových chovov v EÚ.

Plemenná kniha oviec sa riadi osobitným štatútom vypracovaným v súlade s platnou legislatívou a schválením orgánmi ZCHOK na to oprávnenými .

Geografické vymedzenie

Tento šľachtiteľský program je uplatňovaný výhradne na území Slovenskej republiky.

Plemenný štandard a chovný cieľ plemena kamerunská ovca chovaného v SR		
Ukazovateľ		kamerunská ovca
Základná charakteristika	<i>Plemenný štandard</i>	<ul style="list-style-type: none"> Mäsové plemeno, vhodné do extenzívnejších podmienok Plemeno patriace do skupiny srstnatých plemien oviec Plemeno s menším telesným rámcom a pevnou konštitúciou Nenáročné plemeno vyznačujúce sa výbornou plodnosťou, s možným bahnením 3 krát za 2 roky
Úžitkové zameranie	<i>Plemenný štandard</i>	Záujmové plemeno, zamerané na mäsovú úžitkovosť
	Chovný cieľ	Mäsový úžitkový typ. Prioritné zameranie na produkciu kvalitného a dietetického mäsa, s výborným využitím pastvy
Hmotnosť bahníc	<i>Plemenný štandard</i>	30 - 35 kg
	Chovný cieľ	30 - 35 kg
Hmotnosť plemenných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	40 – 55 kg
	Chovný cieľ	40 – 55 kg
*Hmotnosť jariek	<i>Plemenný štandard</i>	25 kg
**Hmotnosť aukčných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	30 kg
	Chovný cieľ	35 kg
PDP jahniat do 100 dní – jahničky	<i>Plemenný štandard</i>	0,160 kg
	Chovný cieľ	0,165 kg
PDP jahniat do 100 dní – baránky	<i>Plemenný štandard</i>	0,175 kg
	Chovný cieľ	0,185 kg

Jemnosť vlny	<i>Plemenný štandard</i>	Srstnaté plemeno
Plodnosť na obahnenú ovcu	<i>Plemenný štandard</i>	150 %
	Chovný cieľ	180 %

* hmotnosť jahničiek do 1 roka musí byť minimálne 2/3 živej hmotnosti bahníc

** uvádzaná hmotnosť sa týka baranov vo veku nad 1 rok, do 1 roka musí mať baran minimálne 2/3 živej hmotnosti aukčného barana